

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Теорія соціокультурних комунікацій

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20__/20__
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

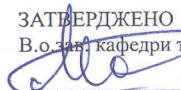
Викладачі: Соболевська М.О.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

Розробник(и): Соболевська М.О. - д.соц.н., доцент, доцент кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
В.о. зав. кафедри теорії та історії соціології

Малес Л.В.

Протокол № 25 від «28» серпня 2020 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії Червінська Т.Г.
(підпис)

1. **Мета дисципліни** - сформувати й поглибити знання студентів про феномен соціокультурної комунікації як один із найважливіших компонентів, що пов'язує людину із культурою та суспільством та познайомити їх із сучасними концепціями та підходами теоретичного представлення й осмислення цього феномену.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**

1. *Знати основні етапи розвитку соціології, ключові напрямки сучасної соціологічної теорії.*
2. *Вміти працювати з науковою літературою та першоджерелами*
3. *Володіти понятійним апаратом сучасної соціологічної теорії*

3. **Анотація навчальної дисципліни:**

Соціокультурна комунікація постає як один із базових механізмів та невід'ємна складова соціокультурного процесу, забезпечуючи саму можливість формування соціальних зв'язків, керування життєдіяльністю людей та регулювання її окремих галузей, накопичення та трансляцію соціального досвіду. В результаті опанування дисципліни у студентів будуть сформовані та поглиблені знання про феномен соціокультурної комунікації як один із найважливіших компонентів, що пов'язує людину із культурою та суспільством, вони будуть ознайомлені із сучасними концепціями та підходами теоретичного представлення й осмислення цього феномену.

4. **Завдання (навчальні цілі):**

дати розгорнуту картину ситуації в сучасному соціологічному теоретизуванні крізь призму різноманітних підходів соціологічного пояснення феномену соціокультурної комунікації.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність здійснювати критичний аналіз теоретичної, методологічної та практичної фахової літератури (фк14)
- Вміння вести наукову дискусію та розширювати досвід участі в публічних обговореннях соціальних проблем (фк24)

5. **Результати навчання за дисципліною:**

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	основні принципи положення концепцій соціокультурної комунікації	Лекція, семінар, самостійна робота	Аналіз та реферування першоджерел	10
1.2	специфіку різноманітних концепцій соціокультурної комунікації в соціології та їх основних представників;	Лекція, семінар, самостійна робота	Контрольна робота	10
2.1	продувати, відбирати, обробляти й аналізувати дані про соціальні процеси, пов'язані із категорією соціокультурної комунікації, наводити адекватні приклади, що ілюструють різноманітні аспекти теоретичних моделей соціокультурної комунікації	Лекція, семінар, самостійна робота	Контрольна робота	30
2.2	оцінювати способи соціологічного теоретизування, що презентують різні соціологічні парадигми, різні способи	Лекція, семінар, самостійна робота	Есе, підсумкова контрольна робота	50

ідентифікації соціокультурної комунікації			
---	--	--	--

6. **Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання**

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2
Програмні результати навчання (назва)				
Демонструвати вміння здійснювати критичний аналіз теоретичної, методологічної та практичної фахової літератури (прн20)	+	+	+	+
Вміти вести наукову дискусію та розширювати досвід участі в публічних обговореннях соціальних проблем (прн30)			+	+

7. **Схема формування оцінки.**

7.1 **Форми оцінювання студентів:**

- семестрове оцінювання:

1. Робота на практичних заняттях РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2 – 20 балів/12 балів
2. Кр РН 1.1, РН 1.2 - 10 балів/6 балів
3. Підсумкова контрольна робота РН 2.1, РН 2.2 – 15 балів/9балів
4. Есе з дисципліни, РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2 – 15 балів/9 балів

- підсумкове оцінювання: іспит РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2

Іспит складається із підготовки та виконання студентами творчого завдання, тема якого студентам повідомляється під час іспиту. На виконання даного завдання студентам надається час – не більше 3 годин. Виконане завдання оцінюється: максимальний бал – 40, мінімальний – 24.

Творче завдання передбачає демонстрування студентами знань із проблематики дисципліни, отриманих під час навчання, що фіксується як посилання та використання періоджерел, рекомендованих для виконання завдання. Перед складанням іспиту студент має бути обізнаний із основними положеннями та змістом цих періоджерел, що зазначено у переліку літератури, яка рекомендується до вивчення дисципліни та виноситься на іспит. Крім посилання на рекомендовані періоджерела у творчому завданні мають бути використані результати досліджень, з якими студенти знайомились під час навчання, та перелік яких вказаний у завданні.

Основні критерії оцінювання:

1. Логічність, аргументованість, послідовність викладення авторських позицій, відповідність темі завдання, зосередженість на запропонованій проблемі, цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки - 15 б.

2. Доречність, аргументованість та відповідність розгорнутого посилання на тези періоджерел рекомендованої літератури – 10 б. (як мінімум на 2 авторів із переліку)

3. Доречність, аргументованість, відповідність та конкретизованість посилання на результати досліджень, рекомендованих для опрацювання – 10 б (як мінімум 1 дослідження)

4. Висновок відповідає запропонованій темі й органічно пов'язаний із проблематикою, аргументами й прикладами – 5 б.

Приклад творчого завдання:

Реальності та перспективи мас-медіа в Україні: тотальний контроль чи медіа-грамотність? тексти: У.Еко «Від Інтернета до Гутенберга», Ж.Бодрійяр «Реквієм по мас-медіа»; дослідження: Ставлення населення України до ЗМІ (2015-2020 рр.), Цифрова грамотність населення України (2019 р.)

- умови допуску до підсумкового іспиту: Для студентів, які набрали сумарно за модулі меншу кількість балів за *критично-розрахунковий мінімум – 36 балів* для одержання допуску до іспиту обов'язковим є повторне складання контрольних робіт.

7.2 Організація оцінювання:

1. Робота на практичних заняттях РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2 – протягом семестру
2. Кр з тем 1-2, РН 1.1, РН 1.2 – після теми 2
3. Підсумкова контрольна робота з тем 3-5, РН 2.1, РН 2.2 – після теми 5
4. Есе з дисципліни, РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2 – після теми 5

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостій на робота
1. Теоретико-методологічні засади дослідження соціокультурної комунікації в соціологічних теоріях				
1	Характерологічні особливості соціокультурної комунікації та її дослідження в соціології	4	4	14
2	Медіасфера як підсистема суспільства: соціальні функції, структура, динаміка	4	2	16
	<i>Контрольна робота</i>		2	
2. Сучасні теорії соціокультурної комунікації				
3	Мас-медіа в системній теорії Н.Лумана	4	4	14
4	Постмодерністські теорії соціокультурної комунікації і медіа (С.Жижек, Ж.Бодрийяр)	4	4	14
5	Нові медіа та віртуалізація соціальної взаємодії	4	2	22
	<i>Підсумкова контрольна робота</i>		2	
	ВСЬОГО	20	20	80

Загальний обсяг *120 год.*, в тому числі:

Лекцій – *20 год.*

Семінари – *20 год.*

Самостійна робота – *80 год.*

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Бакулев Г.П. Массовая коммуникация: западные теории и концепции. – М.: Аспект Пресс, 2005. – С. 58-81, 85-116, 135-167.
2. Кастельс М. Власть коммуникации. - М., 2016. – С. 101-191, 360-476.
3. Кирия И.В., Новикова А.А. История и теория медиа: учебник для вузов. - М., 2017. – С.140-186, 273-285, 350-386.
4. Назаров М.М. Массовая коммуникация и общество. Введение в теорию исследования. – М.: УРСС, 2004. – С.82-94, 96-112, 114-131, 181-198.
5. Соколов А.В. Общая теория социальной коммуникации. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2002. – С. 28-33, 154-189, 292-301.
6. Терин В.П. Массовая коммуникация. Исследование опыта Запада. – М.: Изд. МГИМО, 2000. – 130 с.
7. Черных А. Мир современных медиа. – М.: Территория будущего, 2007. – С.11-26, 145-194, 195-248.

Додаткова:

1. Fackler, M., & Fortner, R. S. The Handbook of Media and Mass Communication Theory. Chichester, West Sussex, UK: Wiley-Blackwell, 2014. – P. 22-37, 56-74, 314-333.
2. Бодрийяр Ж. Реквием по масс-медиа. / в кн.: Поэтика и политика. – СПб., 1998. – С. 193-226.
3. Грифин Эм. Коммуникация: теория и практика. Пер. с англ. – Харьков, 2015. – С. 31-43, 440-452, 501-533.
4. Жижек С. Добро пожаловать в пустыню Реального II: Размышления о Всемирном торговом центре – третья версия. URL: <http://anthropology.ru/ru/texts/zizek/reflections.html>
5. Луман Н. Реальность массмедиа. - М. : Праксис , 2005. – С.8-20, 120-137, 138-148.

6. Маклюэн М. Понимание медиа: внешние расширения человека. – М.; Жуковский: «КАНОН-пресс-Ц», «Кучково поле», 2003. – С. 10-28, 73-86, 88-100.
7. Урри Д. Мобильности. Гл. 8 Соединя и воображая. – М.: Праксис, 2012. – С. 303-342.
8. Эко У. От Интернета к Гутенбергу: текст и гипертекст. Отрывки из публичной лекции 20 мая 1998 // Электронный ресурс. Режим доступа: <http://vzms.org/umberto.html>